## Č. 11.359.

**Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí. — Řízení správní: Zemský inspektorát pro zemské dávky v Praze není legitimován k podání instančního opravného prostředku proti rozhodnutí okr. úřadu ve věci dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.**

(Nález ze dne 15. června 1934 č. 8219.)

Věc: Dr. Ervín N. v Ch. proti zemskému úřadu v Praze o obnovu řízení ve věci dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Rozhodnutím z 15. září 1932 vyhověl okr. úřad v Táboře stížnosti st-le do výměru zem.inspektorátu pro zemské dávky v Praze z 11. července 1932 a povolil podle § 68 odst. 2 správ. ř. č. 8/1928 Sb. obnovu řízení, pokud se jedná o dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí podle smlouvy trhové ze 7. prosince 1925 mezi st-lem a manželi N. ve L., z důvodu, že vyšly na jevo skutečnosti, které mohou míti vliv na obsah výroku rozhodnutí a nemohly býti v řízení uplatněny bez viny strany.

Z tohoto rozhodnutí odvolal se zem. inspektorát pro zem. dávky v Praze. Odvolání jeho vyhověl žal. úřad nař. rozhodnutím a napadnuté rozhodnutí okr. úřadu v Táboře o obnově řízení zrušil jako nezákonné.

Stížnost na toto rozhodnutí podaná st-lem vytýká v prvé řadě vadnost a zmatečnost, kterou spatřuje v tom, že žal. úřad vyhověl odvolání zem. inspektorátu pro zem. dávky, ačkoliv tento nebyl vůbec legitimován z rozhodnutí okr. úřadu se odvolati. Na sporu jest tudíž především otázka legitimace zem. inspektorátu k podání opravného prostředku v řízení instančním ve věci dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Uvažuje o této otázce, dospěl nss k právnímu názoru, že zem. inspektorát pro zem. dávky není legitimován k podání instančního opravného prostředku, a to proto, že zem. inspektorát není právním subjektem, nýbrž úřadem, a jako úřad není nositelem vlastních práv, nýbrž úředních kompetencí. V této vlastnosti nelze mu pak přiznati legitimaci k podání opravného prostředku, když tu není výslovného ustanovení, které by zakládalo výjimku ze všeobecné zásady správ. ř. (§ 74 vl. nař. č. 8/1928 Sb.), podle které opravný prostředek (odvolání) přísluší pouze stranám procesním (srov. Boh. A CCCCXXIV/32).

V odvodním spise snaží se žal. úřad odůvodniti legitimaci zem. inspektorátu k podání odvolání poukazem na § 35 ob. fin. nov. č. 329/21 Sb. a na předpis k § 37 vl. nař. č. 143/22 Sb., podle něhož náleží zem. inspektorátu pro zem. dávky, aby dávku vyměřoval a vybíral s výjimkou obcí, jimž bylo ponecháno právo samostatného vyměřování a vybírání této dávky, a dovozuje, že v této povinnosti jest implicite obsaženo i právo použíti opravných prostředků proti rozhodnutí úřadů instančně nadřízených a že povinností zem. inspektorátu jako vládou na základě zákonného zmocnění ustanoveného zástupce obce jest dbáti toho, aby nesprávným rozhodnutím instančním nebyl poškozen finanční zájem obce.

Z těchto vývodů odvodního spisu jest patrno, že žal. úřad stojí na stanovisku, že cit. zák. předpisy bylo na zem. inspektorát pro zem. dávky přeneseno nejen postavení obce jako úřadu, který podle § 15 dávk. prav. dávku předpisuje a vybírá, nýbrž i postavení obce jako strany procesní na konečném předpisu dávky hmotně interesované. Tomuto názoru nemohl nss přisvědčiti.

Podle ustanovení § 35 odst. 4 ob. fin. nov., jež platí podle odst. 2 § 37 cit. zák. též pro dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí, byla vláda zmocněna, aby pro obecní dávky vydala jednotné řády, v souhlase s vyšším dohlédacím úřadem pověřila vybíráním nebo kontrolou těchto dávek buď pro všechny obce nebo některé z nich jiné orgány samosprávné než úřady obecní a stanovila výměru odškodného za tuto činnost. Provádějíc pak toto zákonné zmocnění, stanovila vláda v ustanovení k § 37 odst. 3 vl. nař. č. 143/22 Sb., že dávku z přírůstku hodnoty vyměřuje a vybírá v Čech. s výjimkou obcí, jimž zůstává až na další právo vyměřovati a vybírati tuto dávku, samostatně zemský inspektorát pro zemské dávky v Praze. Z těchto předpisů jest zřejmo, že zemský inspektorát byl zmocněn toliko k vyměřování a k vybírání dávky, tedy toliko k úřední činnosti, která jest spojena s vyměřením a vybíráním dávky. Tím jest obsah zmocnění daného vládou zemskému inspektorátu pro zem. dávky úplně vyčerpán, neboť ve zmocnění vyměřovati a vybírati dávku není obsaženo žádné další zmocnění. Byla tudíž shora cit. zákonnými předpisy, jichž se žal. úřad v odvodním spise sám dovolává, upravena toliko úřední kompetence k vyměřování a vybírání dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí. Byla-li však zem. inspektorátu svěřena pouze úřední kompetence k vyměřování a vybírání dávky, pak není zem. inspektorát oprávněn podávati opravný prostředek, neboť podle konstantní judikatury nss-u nepřísluší úřadu postavení strany a úřad nemá také právního nároku, aby jeho rozhodnutí bylo zachováno v platnosti a nemůže proto proti rozhodnutí úřadu instančně nadřízeného vznésti opravný prostředek.

Rovněž nelze přisvědčiti názoru žal. úřadu, že zem. inspektorát pro zem. dávky jest povinen v řízení o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí jako vládou stanovený zástupce vystupovati na ochranu subj. práva obce, za kterou dávku vyměřuje a vybírá, neboť zmocnění k takovému zastupování obce, jako percipientky dávky, v řízení o dávce zem. inspektorátu shora cit. předpisy se nedostalo. Cit. předpisy byla na zem. inspektorát přenesena — jak shora dovozeno — pouze kompetence obce jako úřadu, kdežto práva obce jako strany procesní zůstala obci i nadále vyhražena. Kdyby pak i tato práva měla býti přenesena na zem. inspektorát, muselo by se tak státi výslovným zákonným předpisem, který by nepřipouštěl žádných pochybností, a nemohlo by se tak státi, jak odvodní spis míní, implicite. Pokud konečně žal. úřad dovozuje, že v daném případě jde o veřejno-právní zmocnění zem. inspektorátu k zastupování obcí, udělené vládou, jež veškerou vrchnostenskou moc (ukládací) přenesla při dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí na zem. inspektorát, stačí poukázati k tomu, že odvodní spis sám mluvě o přenesení moci vrchnostenské, tedy moci úřední, potvrzuje správnost názoru nss-u, že při

přenesení šlo jen o úkony úřední, spojené s vyměřováním a vybíráním dávky a vyvrací sám pak stanovisko úřadu, že zem. inspektorát byl zmocněn také k zastupování obce jako strany.

Pokud konečně žal. úřad v odvodním spise poukazuje na to, že odepřením legitimace zem. inspektorátu k odvolání mařila by se ratio legis zbaviti obce právnicky obtížné agendy tím, že by se ukládalo obcím, by samy pečovaly o udržení dávk. předpisu opravnými prostředky, což by bylo pro ně obtížnější než vyměřování dávky samé, a že po stránce praktické naráží pak uznání legitimace obcí k odvolání na nepřekonatelné překážky, sluší uvážiti, že uvedená ratio legis nedošla ani v zák. č. 329/1921, ani ve vl. nař. č. 143/22 Sb. výrazu, a že nss přezkoumává nař. rozhodnutí v mezích jeho zákonitosti a nesmí při tom brát zřetel na vhodnost a účelnost nař. rozhodnutí.

Z vývodů shora uvedených plyne, že zem. inspektorátu nedostávalo se legitimace k podání opravného prostředku proti rozhodnutí okr. úřadu ve věci dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí. Žal. úřad měl proto odvolání jeho jako odvolání strany nelegitimované odmítnouti. Jestliže tak neučinil, nýbrž podrobil stížnost meritornímu přezkoumání, překročil meze své instanční pravomoci a jeho výrok jest proto nezákonným.

## Č. 11.360.

**Zaměstnanci veřejní. — Zdravotnictví: Je státní úředník povinen nahraditi léčebné výlohy za své léčení ve veřejné nemocnici?**

(Nález ze dne 16. června 1934 č. 7458.)

Věc: Země Podkarpatoruská proti zemskému úřadu v Užhorodě o náhradu léčebných výloh.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Upomínkou městského berního úřadu v Berehově z 28. prosince 1930 byl vyzván Dr. Adolf B., vrchní finanční komisař v Užhorodě, aby zaplatil 5.668 Kč z titulu léčebných výloh za svoje léčení ve všeobecné veřejné zemské nemocnici v Berehově.

Na námitky Dra B., v nichž popíral povinnost náhrady léčebných výloh, ježto podle zák. č. 221/1925 Sb. je povinen výlohy ty hraditi léčebný fond, rozhodl okr. úřad v Berehově výměrem ze 4. března 1931, že Dr. Adolf. B. je povinen zaplatiti 5.640 Kč, ježto léčebný fond veřejných zaměstnanců hradí léčení při jedné a téže chorobě v nemocnici nejvýše za dobu dvou měsíců, t. j. 61 dnů, kdežto nemoc Dra B. trvala několik měsíců a je tedy povinen rozdíl, t. j. 5.640 Kč, uhraditi.

Na odvolání Dra B. bylo nař. rozhodnutím rozhodnutí okr. úřadu v Berehově zrušeno s tím odůvodněním, že Dr. B. jako člen léčebného fondu ve smyslu výnosu min. zdrav. z 26. dubna 1928 č. 12.888 resp. z 10. listopadu 1930 č. 26.166 není povinen léčebné výlohy hraditi.

O stížnosti uvažoval nss následovně:

Ze správních spisů je patrno, že léčebné výlohy za ošetřování zúčastněné strany ve všeobecné veřejné zemské nemocnici v Berehově